

2025

(Nov/Dec)

POLITICAL SCIENCE

(Generic Elective Course)

Paper : GECPS3

(**Public Policy in India**)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following questions :

(a) উদৰীকৰণৰ অৰ্থ কি ?

What is meant by liberalization?

(b) ৰাজনৈতিক অৰ্থনীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া।

Define political economy.

(c) ভাৰতত লোকনীতি ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰত থকা এটা প্ৰত্যাহ্বান
উল্লেখ কৰা।

State one challenge in implementing
public policy in India.

- (d) অর্থনৈতিক উদাৰীকৰণৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
Write one feature of economic liberalization.
- (e) ১৯৯১ চনৰ সংস্কাৰৰ সময়ত ভাৰতৰ বিত্ত মন্ত্ৰী কোন আছিল?
Who was the Finance Minister of India during 1991 reforms?
- (f) কল্যাণকামী ৰাষ্ট্ৰ কি?
What is welfare State?
2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্রতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) : 3×4=12
Write short notes on the following (within 150 words each) :
- (a) লোকনীতিৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ
Characteristics of public policy
- (b) ভাৰতত সেউজ বিপ্লৱ নীতিৰ ফলপ্ৰসূতা
Effectiveness of the Green Revolution policies in India
- (c) ভাৰতত লোকনীতি নিৰ্ধাৰণত বিধানপালিকাৰ ভূমিকা
Role of the legislature in public policy-making in India
- (d) ভাৰতত বিশ্বায়ন সমৰ্থক নীতিৰ বিৰুদ্ধে গণ-আন্দোলন : এক বিশ্লেষণ
People's movements against pro-globalization policies in India : An analysis

3. অধ্যয়নৰ বিষয় হিচাপে লোকনীতিৰ ধাৰণা আলোচনা কৰা। 11
Discuss the concept of public policy as a subject of study.

অথবা /Or

সাম্প্ৰতিক সময়ত লোকনীতিৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা। তোমাৰ যুক্তিৰ সপক্ষে উপযুক্ত উদাহৰণ দাঙি ধৰা।

Discuss the significance of public policy in contemporary times. Give suitable examples in support of your argument.

4. ১৯৯১ চনৰ আগতে ভাৰতত থকা ৰাষ্ট্ৰ-নিৰ্দেশিত নীতিসমূহৰ মূল্যায়ন কৰা। 11
Examine the State-directed policies in India before 1991.

অথবা /Or

১৯৯১ চনৰ পিছৰ কল্যাণকামী নীতিৰ ক্ষেত্ৰত থকা ভাৰত ৰাষ্ট্ৰৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss the role of the Indian State in welfare policies during the post-1991 period.

5. ভাৰতৰ লোকনীতিৰ ওপৰত স্বার্থজড়িত গোটৰ/প্ৰভাৱগোষ্ঠীৰ প্ৰভাৱ পৰীক্ষা কৰা। 10
Examine the influence of interest groups on public policy in India.

অথবা /Or

বৈশ্বিক বিত্তীয় প্রতিষ্ঠান আৰু ভাৰতৰ লোকনীতি প্ৰস্তুতকৰণৰ মাজত হোৱা পাৰস্পৰিক ক্ৰিয়া-প্ৰতিক্ৰিয়াৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss the interaction between global financial institutions and public policy-making in India.

6. ভাৰতত লোকনীতি প্ৰস্তুত আৰু ৰূপায়ণত কাৰ্যপালিকাৰ ভূমিকা পৰীক্ষা কৰা।

10

Examine the role of the executive in public policy formulation and implementation in India.

অথবা /Or

ভাৰতত এন. ডি. এ. শাসনৰ অধীনত মূল লোকনীতিৰ পদক্ষেপসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss the major public policy initiatives under the NDA regime in India.

2 0 2 5

(Nov/Dec)

ECONOMICS

(Generic Elective Course)

Paper : GECECO3

(**Basic Development Economics**)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×4=4

Answer the following as directed :

- (a) অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন বুলিলে কি বুজা ?

What do you understand by economic development?

- (b) গিনি গুণাংক হৈছে _____ৰ এক জোখ।

The Gini coefficient is a measure of _____.

(i) দৰিদ্ৰতা / poverty

(ii) আয় অসমতা / income inequality

(iii) নিবনুৱা / unemployment

(iv) ওপৰৰ কোনোটোৱেই নহয়/None of the above

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (c) 'বহনক্ষম উন্নয়ন'ৰ ধাৰণাটো _____ৰ মতে প্ৰতিষ্ঠিত হৈছিল।

The concept of 'sustainable development' was conceived in the _____.

- (i) বাষ্ট্ৰসংঘৰ উন্নয়ন কাৰ্যসূচী
United Nations Development Programme
- (ii) পৃথিৱীৰ শীৰ্ষ সম্মিলন
Earth Summit
- (iii) ব্ৰান্টলেণ্ড প্ৰতিবেদন
Brundtland Report
- (iv) ওপৰৰ কোনোটোৱেই নহয়
None of the above

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (d) বাণিজ্য নীতি কি?

What is trade policy?

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : $4 \times 4 = 16$

Write short notes on any four of the following :

- (a) অসম উন্নয়ন
Unbalanced growth
- (b) জনসংখ্যা বৃদ্ধি আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন
Population growth and economic development

- (c) মানৱ উন্নয়ন
Human development

- (d) অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিৰ ড'মাৰ আৰ্হি
Domar model of economic growth

- (e) বাণিজ্যৰ চৰ্ত
Terms of trade

3. (a) অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিৰ সংস্থাপিত আৰ্হিটো আলোচনা কৰা।
এই আৰ্হিটোৰ দুটা ত্ৰুটি উল্লেখ কৰা। $8+2=10$

Discuss the classical model of economic growth. Mention two drawbacks of this model.

অথবা / Or

- (b) অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিৰ সম-উন্নয়ন আৰ্হিৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা আগবঢ়োৱা। 10

Discuss critically balanced growth model of economic growth.

4. (a) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ নিম্নলিখিত জোখবোৰ ব্যাখ্যা কৰা :
 $3+3+4=10$

Explain the following measures of economic development :

- (i) জনমূৰি GNP
GNP per capita
- (ii) বস্তুগত গুণমান জীৱন সূচক
Physical Quality of Life Index (PQLI)
- (iii) মানৱ উন্নয়ন সূচকাংক
Human Development Index (HDI)

অথবা / Or

- (b) দৰিদ্ৰতাৰ সংজ্ঞা দিয়া। দৰিদ্ৰতা গণনা কৰাৰ বিভিন্ন পদ্ধতিবোৰ ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

Define poverty. Explain the various methods of poverty estimation.

5. (a) উন্নয়নশীল আৰু উন্নত দেশসমূহৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক সমস্যাবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 5+5=10

Discuss the environmental problems of the developing and developed countries.

অথবা / Or

- (b) জলবায়ু পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণ আৰু প্ৰভাৱসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 5+5=10

Explain the causes and effects of climate change.

6. (a) আমদানি প্ৰতিকল্পন আৰু ৰপ্তানি উন্নয়নৰ মাজৰ পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা। তুমি বিশ্বাস কৰানে যে এখন দেশৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ বাবে উভয়ে সমানে গুৰুত্বপূৰ্ণ? 5+5=10

Distinguish between import substitution and export promotion. Do you believe that both are equally important for the economic development of a country?

অথবা / Or

- (b) বিশ্বায়নৰ সংজ্ঞা দিয়া। বিশ্বায়নৰ সমস্যা আৰু প্ৰত্যাহ্বানসমূহ আলোচনা কৰা। 2+4+4=10

Define globalization. Discuss the issues and challenges of globalization.

★★★

3 SEM FYUGP GECEDN3 (A/B)

2 0 2 5

(Nov/Dec)

EDUCATION

(Generic Elective Course)

Paper : GECEDN3

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GECEDN3A

**(Education for the Socio-Economically
Disadvantaged Groups)**

1. তলৰ প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following questions :

(a) আৰ্থ-সামাজিকভাৱে পিছ পৰা বা বঞ্চিত গোটৰ এটা
বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

Mention one characteristic of socio-
economically disadvantaged groups.

(2)

- (b) শিক্ষাত সামাজিক গোটৰ ন্যায্যতা আৰু অন্তৰ্ভুক্তিৰ এটা গুৰুত্ব লিখা।

Write one importance of social group equity and inclusion in education.

- (c) ডিসলেক্সিয়া মানে কি?

What is dyslexia?

- (d) গাঁও আৰু সৰু চহৰৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সন্মুখীন হোৱা এটা শিক্ষাৰ সমস্যা উল্লেখ কৰা।

Mention one problem in education faced by students of villages and small towns.

- (e) সমাজৰ কোনটো শাখাক সামাজিক-সাংস্কৃতিকভাৱে পিছ পৰা গোট বুলি জনা যায়?

Which section of the society is known as the socio-culturally disadvantaged group?

- (f) আৰ্থ-সামাজিকভাৱে পিছ পৰা বা বঞ্চিতসকলৰ সামাজিক গোটৰ ন্যায্যতা আৰু শিক্ষাৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি, ১৯৮৬য়ে আগবঢ়োৱা এটা পৰামৰ্শ লিখা।

Write one recommendation put forward by the National Policy on Education, 1986 on provisions for social group equity and education of socio-economically disadvantaged groups.

(3)

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : $3 \times 4 = 12$

Write short notes on the following :

- (a) অন্যান্য পিছ পৰা শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ স্থিতি

Status of education of Other Backward Classes (OBC)

- (b) অসুৰক্ষিত বা দুৰ্বল পৰিস্থিতিত থকা শিশু

Children in vulnerable situations

- (c) শ্ৰৱণ বৈকল্য শিক্ষাৰ্থীসকলৰ শিক্ষা

Education of hearing impaired students

- (d) ডাকাৰ কৰ্ম আঁচনি, ২০০০

Dakar Framework for Action, 2000

3. সামাজিক-সাংস্কৃতিক পৰিচয়ৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি আৰ্থ-সামাজিকভাৱে বঞ্চিত গোটৰ লোকসকলে সন্মুখীন হোৱা সমস্যা আৰু প্ৰত্যাহ্বানসমূহৰ বিষয়ে লিখা। সামাজিক-সাংস্কৃতিক পৰিচয়ৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গঢ়ি উঠা গোটৰ শিক্ষাৰ্থীসকলক সহোদন কৰাত শিক্ষকৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা। $5+5=10$

Write the issues and challenges encountered by the people of socio-economically disadvantaged groups (SEDGs) based on socio-cultural identities. Describe the role of teachers in addressing the learners from the groups based on socio-cultural identities.

(4)

অথবা / Or

ভাৰতবৰ্ষত কম আয়ৰ পৰিয়ালৰ সংখ্যা বৃদ্ধিৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। কম আয়ৰ প্ৰভাৱসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 5+5=10

Explain the causes of increasing number of low-income household in India. Describe the effects or impact of low income.

4. শিক্ষাত সামাজিক গোটৰ ন্যায্যতা আৰু অন্তৰ্ভুক্তিৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যসমূহ লিখা। শিক্ষাত সামাজিক গোটৰ ন্যায্যতা আৰু অন্তৰ্ভুক্তি গঢ়ি তোলাৰ পদক্ষেপসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 5+5=10

Write the aims and objectives of social group equity and inclusion in education. Describe the steps to foster social group equity and inclusion in education.

অথবা / Or

ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানত সামাজিক গোটৰ ন্যায্যতা আৰু আৰ্থ-সামাজিকভাৱে পিছ পৰা বা বঞ্চিত গোটসমূহৰ শিক্ষাৰ ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা। 10

Explain the provisions for social group equity and education of socio-economically disadvantaged groups in the Constitution of India.

5. চাক্ষুষ বৈকল্য শিক্ষাৰ্থীসকলৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি? চাক্ষুষ বৈকল্য শিক্ষাৰ্থীসকলৰ শিক্ষা সম্পৰ্কে বৰ্ণনা কৰা। 5+6=11

What are the characteristics of visually impaired students? Describe the education of visually impaired students.

(5)

অথবা / Or

ভাৰতবৰ্ষত নাৰী শিক্ষাৰ সমস্যাসমূহ কি কি? এই সমস্যাসমূহ নাইকিয়া কৰিবৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে কেনেধৰণৰ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে, ব্যাখ্যা কৰা। 5+6=11

What are the problems of women education in India? Explain the steps taken by the Government of India for reducing these problems.

6. সংখ্যালঘুসকলৰ শৈক্ষিক সমস্যাৱলী ব্যাখ্যা কৰা। এই সমস্যাসমূহ সমাধানৰ উপায় আগবঢ়োৱা। 5+6=11

Explain the problems of education of minorities. Suggest measures for solving these problems.

অথবা / Or

অনুসূচিত জনজাতিৰ শৈক্ষিক সমস্যাৱলী ব্যাখ্যা কৰা। এই সমস্যাসমূহ সমাধানৰ উপায় আগবঢ়োৱা। 5+6=11

Explain the problems of education of Scheduled Tribes (ST). Suggest measures for solving these problems.

Paper : GECEDN3B

(Guidance and Counselling)

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

1×6=6

Answer the following questions :

(a) *Principles of Guidance* নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন আছিল ?Who was the author of the book, *Principles of Guidance*?

(b) প্ৰত্যক্ষ পৰামৰ্শ দানৰ মুখ্য প্ৰবৰ্তক কোন ?

Who is the chief exponent of directive counselling?

(c) নিৰ্দেশনাৰ এটা সঁজুলিৰ নাম লিখা।

Write one basic tools of guidance.

(d) কৃতিত্ব অভিষ্কাৰ এটা কাৰ্য লিখা।

Write one function of achievement test.

(e) নিৰ্দেশনাৰ এটা নীতি উল্লেখ কৰা।

Mention one principle of guidance.

(f) পৰামৰ্শদান সেৱাৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।

Write one objective of counselling service.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

3×4=12

Write short notes on the following :

(a) নিৰ্দেশনা আৰু পৰামৰ্শদানৰ সম্পৰ্ক

Relationship between Guidance and Counselling

(b) উদাৰ পৰামৰ্শদানৰ বৈশিষ্ট্য

Characteristics of eclectic counselling

(c) শৈক্ষিক কৃতিত্ব অভিষ্কাৰ গুৰুত্ব

Educational importance of achievement test

(d) কৈশোৰ অপৰাধপ্ৰৱণতাৰ প্ৰকাৰ

Types of juvenile delinquency

3. নিৰ্দেশনা কি ? এজন ব্যক্তিৰ বিকাশত নিৰ্দেশনাৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

2+8=10

What is guidance? Discuss about the importance of guidance in individual guidance.

অথবা / Or

বৃত্তিমূলক নিৰ্দেশনাৰ উদ্দেশ্য আৰু কাৰ্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

5+5=10

Discuss the purpose and functions of vocational guidance.

4. পৰামৰ্শদান কি ? নিৰ্দেশনা আৰু পৰামৰ্শদানৰ ক্ষেত্ৰত পৰামৰ্শদাতা, অভিভাৱক আৰু শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

2+3+3+3=11

What is counselling? Discuss the role of counsellor, parents and teachers in guidance and counselling.

অথবা / Or

পৰামৰ্শদান কি ? এজন ভাল পৰামৰ্শদাতাৰ গুণাবলী সম্পৰ্কে বহুলাই আলোচনা কৰা।

2+9=11

What is counselling? Discuss elaborately about the qualities of a good counsellor.

5. বুদ্ধি অভীক্ষা কি ? নির্দেশনা সেবা প্রদানৰ ক্ষেত্ৰত বুদ্ধি অভীক্ষাৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

What is intelligence test? Explain the importance of intelligence test in providing guidance services.

অথবা / Or

দলগত নির্দেশনা কৌশলৰ উদ্দেশ্যসমূহ লিখা। যি কোনো তিনি প্ৰকাৰৰ দলগত নির্দেশনা কৌশলৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা। 5+5=10

Write about the objectives of group guidance techniques. Discuss in brief about any three types of group guidance techniques.

6. বিদ্যালয়ত নির্দেশনা আৰু পৰামৰ্শদান সেৱাৰ উদ্দেশ্যসমূহ উল্লেখ কৰা। অভিযোজন সেৱা আৰু অৱস্থান নিৰ্ণয় সেৱাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা। 5+6=11

Mention the objectives of guidance and counselling services at school. Write in brief about orientation service and placement service.

অথবা / Or

প্ৰতিভাসম্পন্ন শিশুৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখা। প্ৰতিভাসম্পন্ন শিশুৰ বিকাশত নির্দেশনা আৰু পৰামৰ্শদান সেৱাৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা। 5+6=11

Write down the characteristics of gifted children. Explain the role of guidance and counselling services in the development of gifted children.

3 SEM FYUGP GECHIS3

2 0 2 5

(Nov/Dec)

HISTORY

(Generic Elective Course)

Paper : GECHIS3

(Introduction to Indian Freedom Struggle)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ প্ৰতিটোৰ উত্তৰ এটা শব্দত বা এটা বাক্যত
দিয়া : 1×6=6

Answer the following questions in *one* word
or in *one* sentence each :

- (a) ভাৰতৰ প্ৰথম ভাইচৰয় কোন আছিল ?

Who was the first Viceroy of India?

- (b) কাক ভাৰতৰ স্থানীয় স্বায়ত্তশাসনৰ পিতৃ বুলি গণ্য কৰা
হয় ?

Who is regarded as the Father of Local
Self-Government in India?

(2)

- (c) “স্বৰাজ মোৰ জন্মস্বত্ব।” কথাষাৰ কোনে কৈছিল?
“Swaraj is My Birthright.” Who made this statement?
- (d) ‘পূৰ্ণ স্বৰাজ’ প্ৰস্তাৱটো ভাৰতৰ জাতীয় কংগ্ৰেছৰ কোনখন অধিবেশনত লোৱা হৈছিল?
Which conference of Indian National Congress accepted the proposal of ‘Complete Swaraj’?
- (e) মুচলিম লীগ কোন চনত গঠন কৰা হৈছিল?
In which year was the Muslim League formed?
- (f) স্বাধীন ভাৰতৰ প্ৰথমজন গৱৰ্ণৰ জেনেৰেল কোন আছিল?
Who was the first Governor General of Independent India?
2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো দুটা) : $5 \times 2 = 10$
Write short notes on (any two) :
- (a) সম্পদৰ বহিৰ্গমন
Drain of Wealth
- (b) খিলাফত আন্দোলন
The Khilafat Movement
- (c) দ্বিজাতি তত্ত্ব
Two-Nation Theory
- (d) কেবিনেট মিচন
Cabinet Mission

26P/348

(Continued)

(3)

3. ভাৰতবৰ্ষৰ জনসাধাৰণৰ মাজত জাতীয়তাবাদী চেতনা গঢ়লৈ উঠাৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰা বিভিন্ন কাৰকবোৰ বিচাৰ কৰা। 11
Examine the various factors responsible for the growth of nationalism in India.
- অথবা / Or
- ভাৰতীয় স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ ইতিহাসত বিপ্লৱী সন্ত্ৰাসবাদী কাৰ্যকলাপৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।
Write a brief note on the revolutionary terrorism in the Freedom Movement of India.
4. ১৯২০ চনত মহাত্মা গান্ধীয়ে আৰম্ভ কৰা অসহযোগ আন্দোলনৰ পটভূমি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। ইয়াৰ ফলাফল কি আছিল? 7+4=11
Discuss the background of the Non-Cooperation Movement launched by Mahatma Gandhi in 1920. What were its consequences?

অথবা / Or

- স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ সময়ত ভাৰতবৰ্ষত বিকাশ লাভ কৰা আইন অমান্য আন্দোলনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11
Discuss about the Civil Disobedience Movement in India during the Freedom Struggle.

26P/348

(Turn Over)

5. ১৯৩৫ চনৰ ভাৰত চৰকাৰ আইনৰ ধাৰাসমূহৰ এটি সমালোচনাত্মক পৰ্যালোচনা আগবঢ়োৱা। 11

Make a critical analysis about the provisions of the Government of India Act, 1935.

অথবা /Or

ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ তাৎক্ষণিক কাৰকবোৰ বিচাৰ কৰা।
ইয়াৰ মূল লক্ষ্যসমূহ কি কি আছিল? 7+4=11

Examine the immediate factors of the Quit India Movement. What were its main aims?

6. ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামত সুভাষ চন্দ্ৰ বসুৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে এটি মূল্যায়ন আগবঢ়োৱা। 11

Evaluate the role of Subhas Chandra Bose in the Freedom Movement of India.

অথবা /Or

ভাৰত বিভাজনৰ কাৰণসমূহ কি কি আছিল? আলোচনা কৰা।
What were the causes of partition of India?
Discuss.

Total No. of Printed Pages—4

3 SEM FYUGP GECZ003

2025

(Nov/Dec)

ZOOLOGY

(Generic Elective Course)

Paper : GECZ003

(**Insect Vectors and Diseases**)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. খালী ঠাই পূৰ কৰা :

1×6=6

Fill in the blanks :

(a) মহৰ _____ ধৰণৰ মুখাংগ থাকে।

Mosquitoes have _____ type of mouth-
parts.

(b) ডেংগু ৰোগৰ বাহক হ'ল _____।

The vector for dengue disease is _____.

(c) মাখিবোৰ _____ বৰ্গৰ অন্তৰ্গত।

Houseflies belong to the order _____.

(2)

- (d) লিছমেনিয়াচিহ্নৰ কাৰক হ'ল ____।
Leishmaniasis is caused by ____.
- (e) যৌগিক চকুৰ কাৰ্যকৰী একক হ'ল ____।
The functional unit of compound eye is ____.
- (f) প্লাজমোডিয়ামৰ সংক্ৰামক পৰ্যায় হ'ল ____।
The infective stage of *Plasmodium* is ____.

2. চমুকৈ লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 4×3=12
Write shortly (any three) :

- (a) পতংগৰ চকু
Eye of insect
- (b) পতংগৰ মূৰ
Insect head
- (c) পতংগৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্য
General features of insect
- (d) প্লেগ ৰোগ
Plague disease

3. ৰোগৰ বাহক কি ? ৰোগ সংক্ৰমণত বাহকৰ প্ৰকাৰৰ বিষয়ে উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে আলোচনা কৰা। 2+7=9
What is disease vector? Discuss the types of vector in disease transmission with suitable examples.

26P/344

(Continued)

(3)

4. (a) মেলেৰিয়াৰ সংক্ৰমণ, ইয়াৰ লক্ষণ আৰু নিয়ন্ত্ৰণৰ ওপৰত এটা টোকা প্ৰস্তুত কৰা। 3+2+4=9

Prepare a note on transmission of malaria, its symptoms and control.

অথবা / Or

- (b) উৰহক যান্ত্ৰিক বাহক হিচাপে বিতংভাৱে আলোচনা কৰা। ইয়াৰ নিয়ন্ত্ৰণ আৰু প্ৰতিৰোধমূলক ব্যৱহাৰসমূহ লিখা। 4+5=9

Discuss in detail about bed bugs as mechanical vector. Also, write its control and preventive measures.

5. (a) ছেণ্ড ফ্লাইৰ পৰা হোৱা যি কোনো এটা ৰোগৰ বিষয়ে বিশদভাৱে লিখা। 9

Write in detail about any one sand fly-borne disease.

অথবা / Or

- (b) ডেংগু ৰোগৰ ওপৰত এক বিস্তৃত টোকা প্ৰস্তুত কৰা। 9

Prepare a comprehensive note on dengue disease.

6. চমুকৈ লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 5×3=15

Write briefly (any three) :

- (a) চিকুনগুনিয়া
Chikungunya.

26P/344

(Turn Over)

(4)

(b) হেমিপ্টেৰা বৰ্গৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

Features of order Hemiptera

(c) টাইফাছ জ্বৰ

Typhus fever

(d) চাগাছ ৰোগ

Chagas disease
